

Regio Deal Brainport Eindhoven Voortgangsrapportage 2023

Maart 2024

Inhoudsopgave

1. Voorwoord	4
2. Inleiding	6
3. Opgaven Brainport Eindhoven – totaalbeeld	10
4. Voortgang Regio Deal Brainport Eindhoven	26
5. Communicatie Regio Deal Brainport Eindhoven	40
6. Financiële realisatie Regio Deal Brainport Eindhoven	46
7. Meerjarige projectenplanning Regio Deal Brainport Eindhoven	50
8. Vooruitblik 2024	54

Fotograaf: Max Kneefel

1. Voorwoord

Een fijne regio om te wonen, werken en leven voor iedereen. Dat streven ligt sinds jaar en dag ten grondslag aan de ontwikkeling van Brainport Eindhoven. Daarin speelt de Regio Deal Brainport Eindhoven (2018 -2025) een belangrijke rol. Vrijwel dagelijks zien en merken we de resultaten van de 370 miljoen euro die Rijk en regio gezamenlijk investeerden in 26 ambitieuze projecten. De Regio Deal gaf en geeft een enorme impuls aan het regionale voorzieningenniveau, het ontwikkelen, aantrekken en behouden van talent en het stimuleren van de ontwikkeling van nieuwe maatschappelijke innovaties die van betekenis zijn voor de regio en ver daarbuiten.

Zowel in de steden als de dorpen zien we de resultaten van investeringen in sport, cultuur en recreatie. Neem [van Gogh Village Museum in Nuenen](#), dat in mei van afgelopen jaar de deuren van haar nieuwgebouwde museum opende voor bezoekers van over de gehele wereld. Of de samenwerkende regionale Wonka Podia, die met 47 schoolvoorstellingen zo'n 7.000 kinderen wisten te bereiken. Of [lichtfestival GLOW](#), dat letterlijk haar grenzen verlegde en met lichtobjecten de regio in ging. Een feest voor én met alle inwoners, van jong tot oud.

Ook de talent projecten kenden in het afgelopen jaar mooie resultaten. Holland Expat Center South slaagde er met het Women for Women programma in om tientallen partners van internationale kenniswerkers aan een baan te helpen. Daarmee zorgde het programma ervoor dat de partners en gezinnen goed integreren en zich fijn voelen in de regio. Maar ook dat deze waardevolle arbeidskrachten goed benut worden en dat sterkt de regio. Inmiddels is bekend dat dit waardevolle programma [een duurzaam vervolg](#) krijgt.

Op het gebied van maatschappelijke innovaties is de Smart Heat Shed een goed voorbeeld. Dit is één van de projecten die onder de vlag van innovatieversneller Eindhoven Engine vorm krijgt. Dit ['slimme schuurtje'](#), waaraan wordt gewerkt door twee veelbelovende startups, combineert het opwekken en opslaan van energie waardoor het woningen het hele jaar door van energie voorziet. Ook PhotonFirst, dat op basis van fotonica [extreem nauwkeurige meetapparatuur](#) ontwikkelt waarmee bijvoorbeeld onderhoud aan spoorwegen kan worden voorspeld, profiteert van de impuls die het via de Regio Deal kreeg.

Innovaties en technologieën uit Brainport dragen direct bij aan het oplossen van wereldwijde maatschappelijke uitdagingen. Gelijktijdig vraagt dat veel van de regio en staan bereikbaarheid, de woningmarkt, de arbeidsmarkt en het voorzieningenniveau onder druk. We zien dat niet iedereen even goed kan mee komen. Dit heeft de continue gezamenlijke aandacht van de samenwerkende regionale overheden en het bedrijfsleven. In goede samenwerking met het Rijk nemen alle betrokkenen hun verantwoordelijkheid. Zo krijgen op dit moment vier publiek-private fondsen vorm, gericht op het realiseren van betaalbare woningen, een betere bereikbaarheid, talentontwikkeling en kansengelijkheid. Dat laatste gebeurt aan de hand van de sociale agenda van de stad en regio: Brainport voor Elkaar.

De constructieve relatie met het Rijk is essentieel voor de regio. Onlangs is een bedrag van 20 miljoen euro gereserveerd vanuit de Regio Deal vijfde tranche voor het programma 'Thuis in Brainport'. Dit is een grote stimulans voor het werk aan de sociaalmaatschappelijke opgaven en brede welvaart in de hele regio en een mooi vervolg op de huidige Regio Deal Brainport Eindhoven. In deze voortgangsrapportage leest u nog veel meer over de bijzondere projecten en mooie resultaten die in 2023 zijn bereikt.

Jeroen Dijsselbloem,
Voorzitter Stichting Brainport

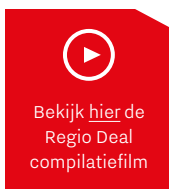

2. Inleiding

Regio Deals hebben tot doel om regionale opgaven – het bevorderen van de brede welvaart, leefbaarheid, vestigingsklimaat en economische kracht – aan te pakken. Regio Deal Brainport Eindhoven zet in op drie pijlers: voorzieningenniveau, aantrekken en behouden van talent (op alle onderwijsniveaus) en innovaties met maatschappelijke impact.

Voor Regio Deal Brainport Eindhoven heeft het Rijk 130 miljoen euro uit de regio envelop¹ beschikbaar gesteld. De Brainport regio draagt 240 miljoen (cofinanciering) bij. Hierdoor wordt er in totaal 370 miljoen euro ingezet voor projecten in de 3 pijlers. Deze rapportage biedt inzicht in de resultaten in 2023.

Structuur

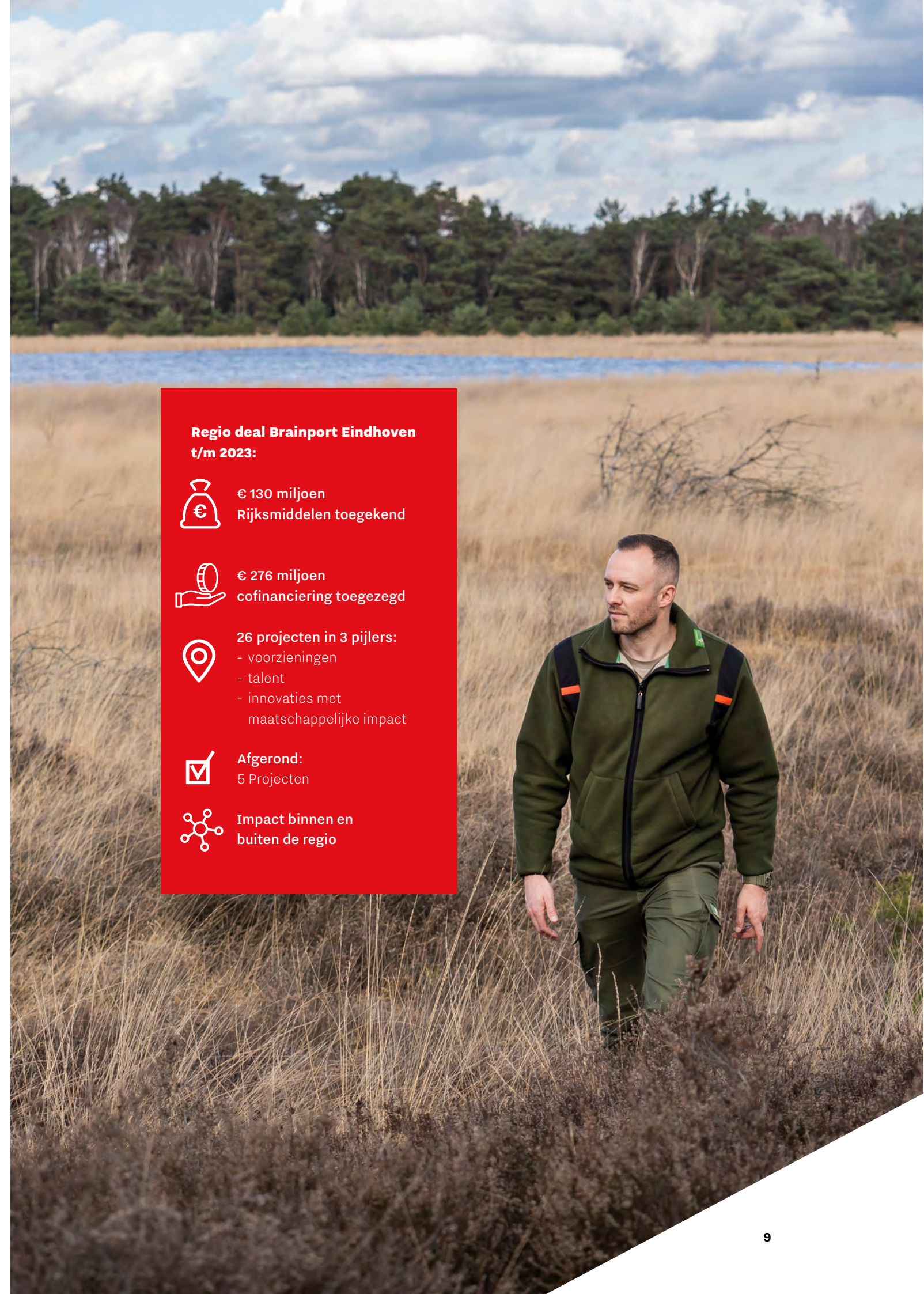
In de Regio Deal Brainport Eindhoven is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van bestaande governance structuren binnen Brainport. Deze vindt u terug op de [website](#). De beslissingen worden genomen door het bestuur van de Stichting Brainport. Vanaf juli 2022 heeft BZK het dealmakerschap van LNV overgenomen en coördineert BZK de Rijk regio afstemming aan rijkszijde. Voor de uitvoering is een zelfstandige juridische entiteit opgericht onder Brainport Development die bestuurd wordt door de stichting Brainport: Regiofonds Brainport BV.

Doel

De Regio Deal Brainport Eindhoven levert meerwaarde doordat hiermee knelpunten worden aangepakt en kansen in de regio worden benut. De verwachting is dat de projectresultaten een positieve en duurzame impact hebben op de brede welvaart. Ook ontstaan er nieuwe innovatieve en creatieve samenwerkingsvormen. Diverse resultaten zijn inmiddels voor het brede publiek zichtbaar. De media, zowel regionaal als landelijk, delen positieve verhalen over de initiatieven, de opstart en doorontwikkeling van de projecten in de regio.

De Regio Deal Brainport Eindhoven fungeerde als vliegwiel voor de Brainport Nationale Actieagenda (BNA) uit 2018. Inmiddels werken Rijk en regio samen aan de Strategische Agenda Brainport Eindhoven en vindt er een apart en periodiek overleg met het Rijk, genaamd Bestuurlijk Overleg Brainport, plaats aan de hand van deze agenda. Afgelopen kabinetsperiode is een forse impuls gegeven aan de uitwerking van de mainportstatus van Brainport Eindhoven. Dit draagt bij aan de bevordering van de internationale concurrentiekracht van Brainport als economisch kerngebied van Nederland. Een aantal acties uit de BNA worden met de Regio Deal versneld gerealiseerd. Focus ligt daarbij op de opgaven: voorzieningen, talent en maatschappelijke innovaties.

¹ Kamerstukken II 2017-18, 29 697, nr. 37 en 43

Regio deal Brainport Eindhoven t/m 2023:

€ 130 miljoen
Rijksmiddelen toegekend

€ 276 miljoen
cofinanciering toegezegd

26 projecten in 3 pijlers:
- voorzieningen
- talent
- innovaties met maatschappelijke impact

Afgerond:
5 Projecten

Impact binnen en
buiten de regio

3. Opgaven Brainport Eindhoven totaalbeeld

De projecten die onderdeel uitmaken van de Regio Deal Brainport Eindhoven dragen bij aan het verbeteren van het regionale voorzieningenniveau, het aantrekken en behouden van talent (op alle onderwijsniveaus), innovaties met maatschappelijke impact en het versterken van de economie in algemene zin. Om die redenen zijn in 2018 voor ieder van deze opgaven beoogde resultaten opgesteld. In de Regio Deal is vastgelegd dat de behaalde resultaten jaarlijks in de voortgangsrapportage worden weergegeven. Dit hoofdstuk schetst een beeld van de beoogde resultaten en de behaalde resultaten aan de hand van de meest recente cijfers.

Pijler A: Onderscheidend voorzieningenaanbod

Een onderscheidend regionaal voorzieningenaanbod is niet alleen belangrijk voor de bestaande inwoners van de regio maar ook essentieel om talent voor de regio aan te trekken en te behouden. Talent is onmisbaar voor de ontwikkeling van nieuwe innovaties. Op het vlak van voorzieningen, raken welvaart en welzijn elkaar het meest direct. Dat geldt voor alle inwoners van de regio, ook voor internationaal talent dat de aantrekkingskracht van Brainport Eindhoven vergelijkt met concurrerende regio's in de wereld. Het niveau van voorzieningen in de regio moet dan ook gelijk opgaan met de veranderende bevolkingssamenstelling en het economisch ecosysteem van Brainport.

De veranderende bevolkingssamenstelling zorgt voor een toenemende druk op bestaande voorzieningen en vraagt om nieuwe voorzieningen op het gebied van cultuur, sport, technologie en kennis met internationale allure en grootstedelijke kwaliteit. Met de impuls van de Regio Deal werkt de regio aan een goed en concurrerend voorzieningenniveau. Een voorzieningenaanbod dat goed toegankelijk is voor iedereen. Een aanbod dat bijdraagt aan de kwaliteit van leven in de Brainportregio voor al haar inwoners.

Beoogde resultaten

- Het ontwikkelen en realiseren van een (inter)nationaal onderscheidend aanbod van voorzieningen op het gebied van cultuur, sport, technologie en kennis. Dit vereist een vestigingsklimaat van grootstedelijke kwaliteit en uitstraling met een inclusief voorzieningenaanbod dat zich mee ontwikkelt met de veranderende bevolkingssamenstelling.
- Voor een aantal onderscheidende voorzieningen dienen investeringen plaatsgevonden te hebben zodat zij na een opbouwperiode van een zodanig niveau zijn, dat zij kunnen opteren voor meerjarige publieke financiering in het kader van het toekomstig cultuurstelsel vanaf 2021.

Behaalde resultaten

In de afgelopen jaren kregen vele mooie initiatieven vorm die bijdragen aan een onderscheidend voorzieningenniveau in steden en dorpen in de regio. Zo opende Van Gogh Village in Nuenen in mei 2023 haar deuren voor een (inter)nationaal publiek en verzorgden de Wonka Podia theatervoorstellingen op tientallen basisscholen in de regio waarmee ze zo'n 7.000 leerlingen bereikten. In hoofdstuk 4 wordt de voortgang van deze projecten nader belicht. Zowel Dutch Design Foundation als Next Nature Network zullen in 2024 een aanvraag doen om opnieuw voor de 4 jarige publieke financiering van het ministerie van OCW (BIS) in aanmerking te komen.

Pijler B: Aantrekken en behouden van talent

Het hebben van voldoende talent en menselijk kapitaal blijft de basis waarop de motoren van de kenniseconomie van Nederland en de Brainportregio draaien. Het vinden en behouden van technisch geschoold personeel is al langer een uitdaging en het sterke herstel van de economie zorgt voor een uiterst krappe arbeidsmarkt. Net als in 2021 toont de regionale economie in 2022 een sterke groei. De economie groeide met 6,1% en valt opnieuw hoger uit dan het landelijk gemiddelde van 4,5%. De toename van het aantal vacatures en banen dat met deze groei gepaard gaat, zorgt voor een aanhoudend uiterst krappe arbeidsmarkt en druk op de woningmarkt.

Om de vele openstaande huidige en toekomstige vacatures in te vullen blijft het opleiden, aantrekken en behouden van talent van groot belang. Leerlingen en studenten vormen een groot deel van de toekomstige arbeidspopulatie. Zowel hun aantal als onderwijsniveau is van belang voor de regionale economie. Het aantal scholieren op vmbo, havo en vwo dat voor technologie kiest, geeft een beeld van de interesse onder jongeren voor technologie in het voortgezet onderwijs en daarmee van de potentiële technologie studenten en daarna beroepsbevolking.

Tegelijkertijd is de demografische ontwikkeling zo dat we te maken hebben met vergrijzing en een daling van het aandeel jonge mensen in de bevolking. Het aantrekken en behouden van internationale studenten draagt bij aan de groei van de potentiële arbeidspopulatie. Ook zijn internationale studenten van belang voor het concurrentievermogen van de regio, omdat ze vaak goed functioneren in een dynamische en kennisintensieve omgeving.

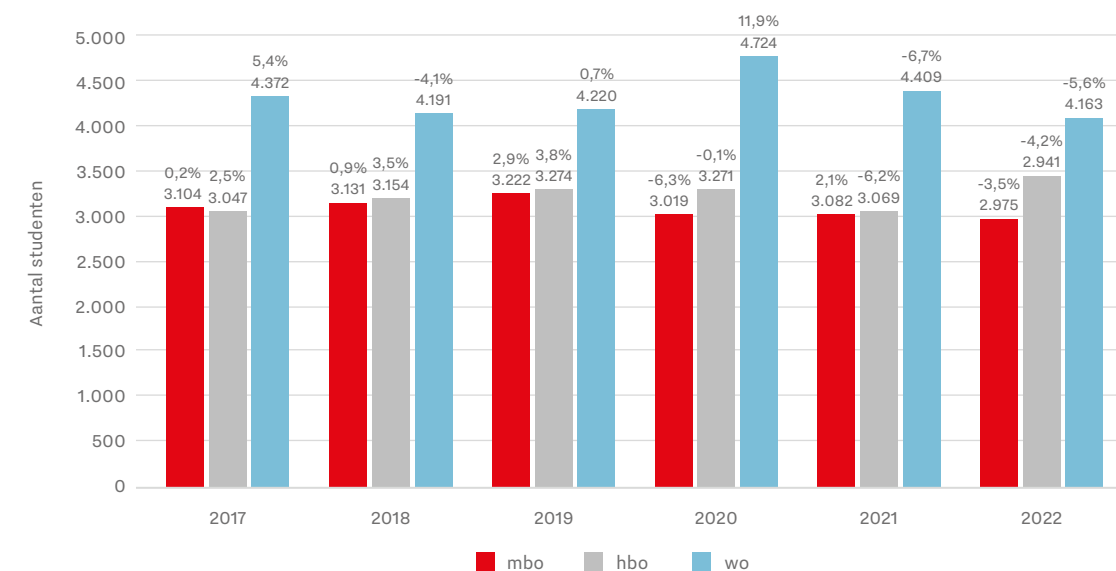
Beoogde resultaten

- De komende vier jaar gemiddeld 1.000 internationale kenniswerkers per jaar aantrekken²
- Een jaarlijkse groei van het aantal technologiestudenten in het beroeps hoger onderwijs met gemiddeld 3 procent.
- Een jaarlijkse groei van het aantal internationale studenten met gemiddeld 5 procent.

² Voor het (jaarlijks) meten van het aantal kenniswerkers is momenteel (nog) geen instrument beschikbaar.

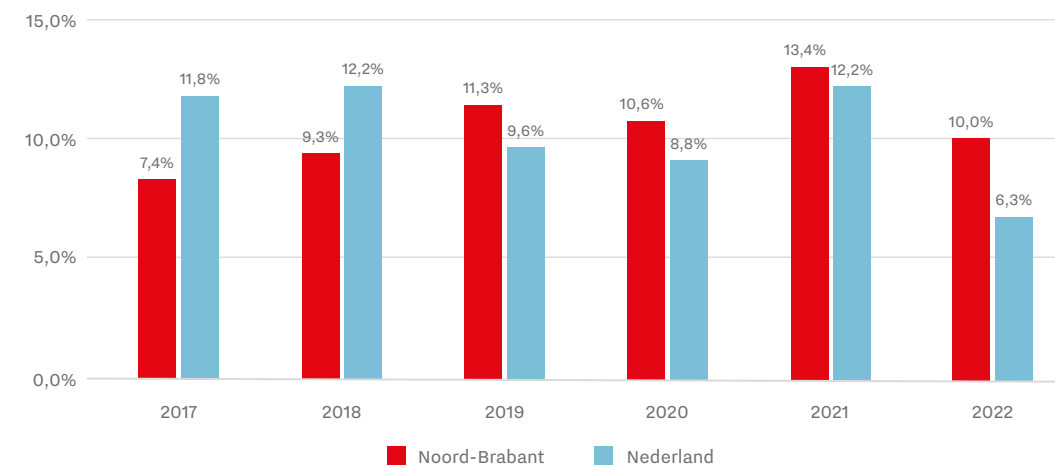
Behaalde resultaten

Eerstejaars technologiestudenten Brainport Eindhoven per jaar in aantallen en procentuele groei t.o.v. het jaar daarvoor

Bron: Platform voor techniek

Procentuele groei aantal internationale studenten Noord-Brabant en Nederland t.o.v. het jaar daarvoor²

Bron: Nuffic³

Internationale studenten Noord-Brabant in aantallen

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Noord-Brabant	9.681	10.584	11.779	13.023	14.768	16.242
Nederland	76.606	85.955	94.236	102.560	115.068	122.287

Bron: Nuffic

³ Deze gegevens zijn niet op regionaal niveau maar enkel op provinciaal niveau te verkrijgen. Het aantal internationale studenten in Noord-Brabant omvat onderwijsinstellingen: TU/e, TiU, Avans, Fontys, NHTV, Design Academy en de HAS.

Pijler C: Innovaties met maatschappelijke impact

Om een bijdrage te leveren aan maatschappelijke vraagstukken zijn investeringen in innovatie en onderzoek en ontwikkeling (R&D) van groot belang. Zij zijn essentieel voor de ontwikkeling van nieuwe producten en diensten en houden de regio competitief. Denk aan oplossingen voor de energietransitie, een innovatieve gezondheidszorg, slimme en duurzame mobiliteit, verduurzaming landbouw en veiligheid. Het ontwikkelen van deze innovaties draagt bij aan een hogere werkgelegenheid door diversificatie, een hogere levensstandaard door een stijging van de reële inkomens, en een verhoogd vertrouwen van bedrijven en consumenten.

Het bedrijfsleven in Zuidoost-Brabant is goed voor meer dan een kwart van de totale private R&D uitgaven in Nederland. De investeringen in R&D worden voor een groot deel gedaan in de sleuteltechnologieën waarop Brainport internationaal een vooraanstaande positie heeft. Denk aan semicon, micro- en nano-elektronica, AI, geïntegreerde fotonica en additive manufacturing. Deze investeringen leiden tot nieuwe startups en de groei van de maakindustrie tot ver buiten de regio dankzij ketensamenwerking tussen grootbedrijf en mkb.

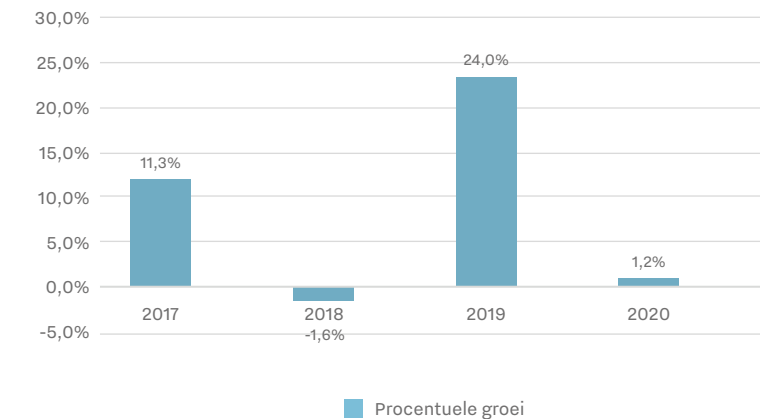
Een voorbeeld betreft PhotonDelta. Mede met de investeringen vanuit de Regio Deal heeft PhotonDelta goede stappen kunnen maken in de ontwikkeling van het ecosysteem voor geïntegreerde fotonica. Hierdoor kan Nederland internationaal een leidende positie innemen.

Beoogde resultaten

- Een bestendige groei in de private R&D-uitgaven met 5 procent per jaar.
- Ten minste 25 stabiel gevestigde fonicabedrijven in Nederland met een gezamenlijke omzet van tenminste 1 miljard in 2030 en een werkgelegenheidseffect van 4.000 fte.

Behaalde resultaten

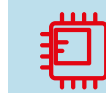
Procentuele groei private R&D-uitgaven per jaar

Bron: CBS

Het bedrijfsleven in Zuidoost-Brabant investeerde in 2020 €3,0 miljard in research & development (R&D). Dit is net iets boven het niveau van 2019. Het bedrijfsleven in ZO-Brabant is daarmee goed voor meer dan een kwart van de totale private R&D-uitgaven in Nederland (25,7%). Over de periode 2014-2020 zijn de R&D-uitgaven van het bedrijfsleven regionaal met bijna 1 miljard gestegen.

Ontwikkelingen fotonica ecosysteem

2018: 10 bedrijven
2019: 13 bedrijven
2020: 16 bedrijven
2021: 25 bedrijven
2022: 37 bedrijven

2022: 24 bedrijven *
2023: 27 bedrijven *

2018: 315 fte
2019: 400 fte
2020: 550 fte
2021: 680 fte
2022: 750 fte

2022: 487 fte *
2023: 590 fte *

2018: € 13 mln.
2019: € 22 mln.
2020: € 30 mln.
2021: € 34 mln
2022: € 43 mln

2022: € 16 mln *
2023: € 17 mln *

* metingen gebaseerd op nieuwe 2023 definitie

Bron: PhotonDelta

Economische groei

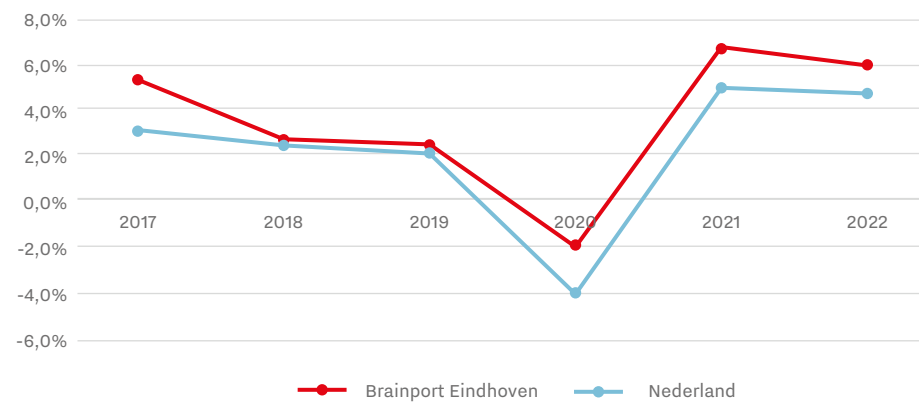
Zoals gezegd versterken de Regio Deal projecten de regionale economie ook in algemene zin. De meest actuele cijfers over Brainport Eindhoven zijn te vinden in de Brainport Monitor. Het betreft achtergronden over de innovatieve prestaties, economische vooruitgang en veranderende competitieve positie van de regio voor een brede doelgroep van beleidsmakers, onderzoekers, bedrijven en andere geïnteresseerden. De indicatoren zijn onderverdeeld in de drie pijlers die ook in de Brainport Agenda centraal staan: Innovatie, Technologie & Ondernemen, Talent en Leef- en vestigingsklimaat.

Beoogde resultaten

- Het bestendigen van een economische groei in Brainport in de komende 4 jaar, gemiddeld 1 procent boven het Nederlandse gemiddelde en een hiermee corresponderende banengroei.
- Jaarlijks gemiddeld 1.000 nieuw gevestigde of gestarte hightech- en design bedrijven.

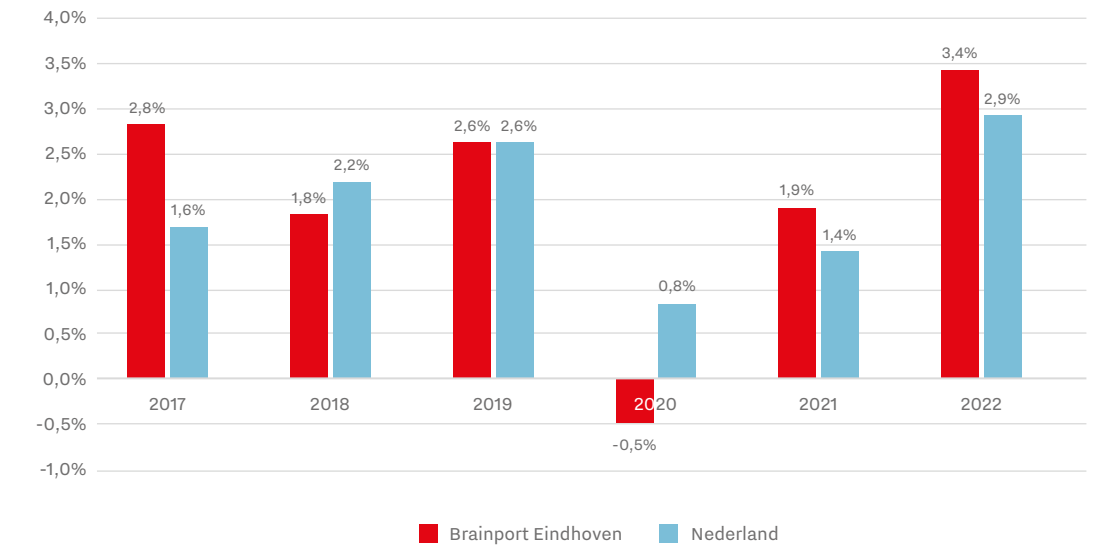
Behaalde resultaten

Economische groei (BRP volumemutaties)

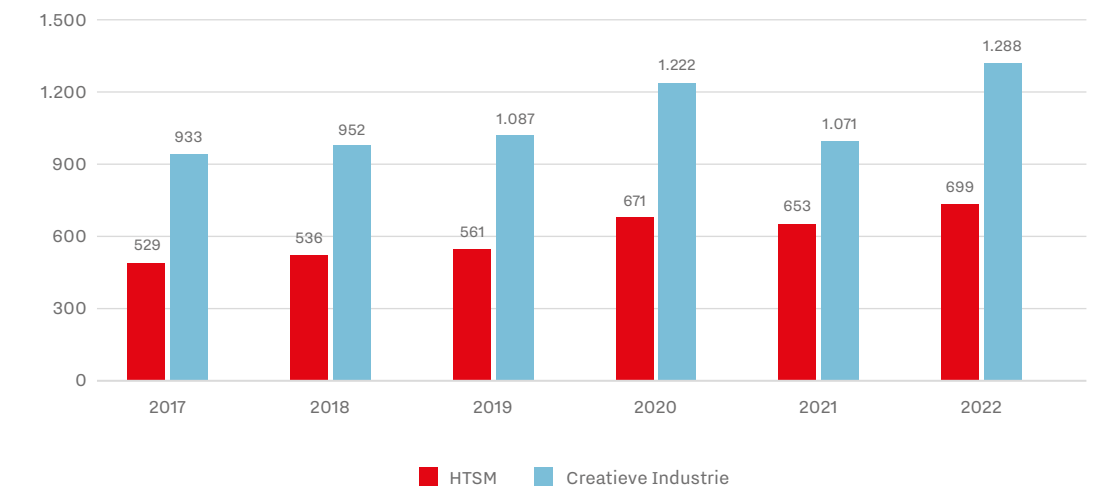
Bron: CBS

Procentuele groei van het aantal banen t.o.v. het jaar ervoor

Bron: LISA

Nieuw gevestigde of gestarte hightech- en design bedrijven Brainport Eindhoven⁴

Bron: LISA

⁴ Deze grafiek bevat andere indicatoren dan in voortgangsrapportages over eerdere jaren.

Bron: Brainport Monitor 2023

Brede welvaart in Brainport Eindhoven

Brede welvaart⁵ omvat alles wat mensen van waarde vinden. Het is daarmee veel meer dan alleen inkomen of het Bruto Binnenlands Product (BBP). Naast materiële welvaart gaat het onder meer ook om gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en veiligheid. In opdracht van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit⁶ heeft het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) in november 2020 voor het eerst de brede welvaart gemeten op regionaal niveau. Eind 2023 publiceerde het CBS de [Regionale Monitor Brede Welvaart 2023](#).

De Brainportregio laat een overwegend positief beeld zien als het gaat om brede welvaart. Dat is ook terug te zien in de Brainport monitor: www.brainporteindhoven.com/monitor. De Regio Deal Brainport Eindhoven is gebaseerd op drie pijlers, namelijk Onderscheidend Voorzieningsaanbod, Aantrekken en Behouden van Talent en Innovaties met Maatschappelijke Impact. In deze rapportage wordt de voortgang op die pijlers met verschillende voorbeeldprojecten geïllustreerd. Het effect op brede welvaart (positief of negatief) is een samenspel van vele factoren en niet één-op-één terug te herleiden naar de invloed van een pijler of een project. Het CBS meet brede welvaart dan ook niet op pijler- of projectniveau.

In algemene zin is wel iets te zeggen over de bijdrage van (projecten uit) de Regio Deal aan brede welvaart. Veel positieve bijdragen zijn terug te lezen in deze voortgangsrapportage, zoals het lichtfestival GLOW dat het afgelopen jaar met lichtobjecten de regio inging, Holland Expat Centre South dat zich met een programma voor spouses richtte op het benutten van de waardevolle kwaliteiten van de meereizende partners van internationale kenniswerkers voor de samenleving en Eindhoven Engine met zeer uiteenlopende maatschappelijke innovaties waaronder een 'slimme berging' die energie opwekt en opslaat. Om een indruk te geven van de impact van deze projecten laten we hieronder drie betrokkenen bij projecten aan het woord.

De groei van de Brainportregio heeft ook negatieve effecten. Zo zorgt de toename van het aantal vacatures en banen voor een aanhoudend uiterst krappe arbeidsmarkt en vormt het vinden van woonruimte een obstakel voor het werven van internationale studenten en kenniswerkers. De regionale woningmarkt, het voorzieningenniveau, de bereikbaarheid en de beschikbaarheid van zorg staan onder druk terwijl de regio blijft groeien. Het hebben van een woning of kunnen meekomen in de samenleving is voor een groeiende groep inwoners niet vanzelfsprekend.

De inzet van de Regio Deal Brainport Eindhoven is dat de impuls een positieve ontwikkeling is voor de welvaart en het welzijn voor iedere inwoner van Brainport. Ook op andere manieren werken regionale overheden, bedrijven en kennis- en onderwijsinstellingen samen aan een regio waar het fijn leven is voor iedereen, onder andere met 'de opzet van een sociaal-maatschappelijke regionale agenda onder de noemer 'Brainport voor Elkaar' en de oprichting van publiek- private fondsen gericht op het bouwen van betaalbare woningen, het vergroten van de bereikbaarheid en het opleiden en ontwikkelen van talent. Het succes is immers pas compleet als alle inwoners kunnen aanhaken en mee profiteren.

Ronald Ramakers, Directeur van GLOW

"GLOW is *van* en *voor* de stad en regio. Met GLOW zijn we er voor iedereen, het is lichtkunst voor alle inwoners. Dat is de weg die we inslaan. Met lichtobjecten in de stad, in omringende dorpen en met GLOW Labs. Dat laatste zijn fysieke plekken in de stad waar bedrijven of studenten met professionals samenkomen om aan nieuwe, moderne lichtkunstwerken te werken. Dat lokale onderscheidt ons écht van andere lichtkunstfestivals, we mikken daarnaast op het aantrekken van een internationaal publiek en werken gelijktijdig aan de professionalisering van onze eigen organisatie. De middelen uit de Regio Deal zijn daarvoor hard nodig geweest. Echte innovatie is moeilijk te bewerkstelligen uit bestaande middelen. Voor een festival als GLOW dienen de middelen uit de Regio Deal als vliegwiel en dat is goud."

⁵ Het CBS meet brede welvaart op regionaal niveau. Aan de hand van zeer uiteenlopende indicatoren zoals gezondheid, opleidingsniveau, milieu, wonen, deelname aan arbeid en besteedbaar inkomen geeft deze monitor een breed en divers beeld van de regionale kwaliteit van leven. Deze ontwikkeling kan positief of negatief zijn t.o.v. het jaar ervoor.

⁶ LNV was tot 2022 verantwoordelijk voor de Regio Deals-aanpak in het kabinet.

Ed Heerschap, coördinator Living In-programma Holland Expat Centre South

“Met hulp van de Regio Deal hebben we het Women for Women-programma opgezet waarin Nederlandse carrièrevrouwen worden gekoppeld aan internationaal talent. Het gaat om hoogopgeleide vrouwen, die naar Nederland komen vanwege de baan van hun partner. Het is ontzettend belangrijk dat de partners van kenniswerkers zich óók welkom voelen. Als zij geen eigen toekomst kunnen opbouwen, dan verdwijnt talent uit onze regio. Ze moeten het gevoel krijgen dat ze erbij horen en ertoe doen. In het Women for Women program ontstaat een mentorschap: de lokale ambassadeur coacht het internationale talent. Een heel krachtige combinatie. Al meer dan 180 vrouwen werden gekoppeld. Ruim 80% van de internationale talenten vond binnen drie tot zes maanden een baan. Inmiddels heeft het programma een vervolg gekregen onder de naam Talent100, met cofinanciering vanuit Huis naar Werk. Dat was zonder de Regio Deal niet gelukt. Het idee van die financiering was om een duurzaam programma op te zetten. Een programma dat doorloopt, ook als de financiering stopt. Dat is dus zeker gelukt.”

Bart Erich, Technisch Directeur Calosol en senior scientist TNO

Op de TU/e Campus in Eindhoven werken twee startups, Calosol en Cellcius, aan de ontwikkeling van een nieuwe innovatie die de energietransitie moet helpen versnellen. Door middelen uit de Regio Deal Brainport Eindhoven hebben we een proefopstelling kunnen bouwen op de TU/e Campus, de zogeheten Smart Heat Shed. Deze slimme berging combineert de twee technologieën van beide start-ups: de warmtegevels aan het schuurtje van Calosol halen het hele jaar door energie uit licht en lucht en een slimme warmtebatterij van Cellcius slaat die energie vervolgens op. Die energie kan daarna op ieder moment gebruikt worden om een gebouw te verwarmen of te koelen. Dat is een groot voordeel ten opzichte van bijvoorbeeld zonnepanelen: die leveren in de winter vaak te weinig en in de zomer juist te veel energie op. De komende maanden staan in het teken van het optimaliseren. Het doel is om te laten zien dat het écht mogelijk is om hiermee de energietransitie te versnellen. En wie weet gaat het ons zelfs lukken om dankzij dit innovatieve systeem energiepositieve woningen te realiseren. En niet alleen dat, maar ook die (dis)balans tussen zomer en winter op te vangen en netwerkbelasting in de twee seizoenen te verminderen. Dat zou echt een game changer zijn!”

4. Voortgang Regio Deal Brainport Eindhoven

In een innovatieve toptechnologieregio gaan hoogwaardige hightech maakindustrie en design, onderwijs en ondernemerschap hand-in-hand. Nauwe samenwerking en open innovatie zijn dé kenmerken die Brainport Eindhoven sterk maken. Om aantrekkelijk te zijn voor bedrijven, kenniswerkers en studenten en om een fijne plek te zijn én blijven om te werken, wonen en leven voor alle inwoners van de regio is een hoogwaardig cultuur en sport aanbod essentieel. Het draagt bij aan een open en vitale gemeenschap. Het is onze ambitie om samen te bouwen aan een regio met (inter)nationale uitstraling en allure. Hiermee versterken we de banden tussen nieuwe en bestaande inwoners en zorgen we voor een klimaat waarin makers en ontwerpers goed kunnen gedijen om innovatieve en duurzame oplossingen te bedenken voor maatschappelijke uitdagingen.

Zo bouwen we in 3 pijlers aan wat we als regio willen zijn. Innovatief, hoogstaand, toonaangevend, en vooral: een fijne plek om te leven voor alle inwoners. Nadat in 2022 de eerste Regio Deal projecten definitief werden afgerond, volgden in 2023 nog een aantal projecten. Het betreft lichtfestival GLOW, Services Holland Expat Center South, en STRP festival. Het project Accommoderen onderwijsgroei en ontwikkelen hybride leeromgevingen leverde in 2023 de eindrapportage op.

Voor de projecten in de pijler **onderscheidend voorzieningenaanbod** gold dat duizenden bezoekers genoten van evenementen als lichtfestival GLOW, de Design Embassies en de exposities van Eindhoven Design District tijdens de Dutch Design Week, Dutch Technology Festival en STRP. Voorzieningen als het Evoluon, Muziekgebouw Eindhoven en Van Gogh Village dat in mei haar deuren opende bereikten met hun exposities, voorstellingen en activiteiten een breed en divers publiek.

De projecten Eindhoven Museum (VONK), Temporary Art Centre en Nationaal Zwembad de Tongelreep bleven tegen de aanhoudend stijgende bouwkosten aanlopen. In 2022 leidde de sterk stijgende bouwkosten ertoe dat het project Dedicated Conference Center niet langer haalbaar bleek. In 2023 is het vrijgevallende bedrag opnieuw toegekend aan andere projecten.

Als het gaat om de pijler **aantrekken en behouden van talent** vonden diverse ontwikkelingen plaats. Zo leverde het project Holland Expat Center South haar eindrapportage op. Het project slaagde erin om het gedeelte van het project dat erop is gericht om partners van internationale kenniswerkers aan een baan te helpen, een duurzaam vervolg te geven.

Daarnaast liet het project Brabant International Students mooie resultaten zien als het gaat om het aantrekken en behouden van internationale studenten. Ook het project Accommoderen onderwijsgroei en ontwikkelen Hybride Leeromgevingen dat eerder al werd afgerond leverde een eindrapportage op met als resultaat drie goed lopende hybride leeromgevingen waarin studenten en docenten nauw samenwerken met de beroepspraktijk en die 1.000 extra onderwijsplaatsen voor de regio opleverde.

Het project Vergroten zichtbaarheid startups bestaat uit meerdere deelprojecten waaronder het tech startup platform The Gate dat tech starters helpt een vliegende start te maken, een Startup Officer bij gemeente Eindhoven en startupfestival LEVEL UP waarvan de continuïteit richting de toekomst wanneer de financiering uit de Regio Deal ophoudt, is gegarandeerd.

Het belang van de projecten in de pijler **innovaties met maatschappelijke impact** blijft gezien de vele maatschappelijke uitdagingen zoals energie, geopolitieke spanningen en gezondheid de afgelopen jaren evident. Denk aan de oorlog op het Europese continent en het verminderen van de afhankelijkheid van energievoorziening van andere continenten of de benodigde innovaties op het vlak van defensie. Technologische innovaties blijven essentieel om de hedendaagse uitdagingen het hoofd te bieden.

Pijler A: Onderscheidend voorzieningenaanbod

2023 was voor veel van de projecten in pijler A wederom een goed jaar. De evenementen en activiteiten in Pijler A werden net als in 2022 uitermate goed bezocht. Enkele projecten zijn in 2023 formeel afgerond. Het betreft STRP Upgrade en lichtfestival GLOW. De projecten gebruikten de Regio Deal middelen in veel gevallen voor innovatie en professionaliseringsdoelstellingen en stuurden aan op duurzame continuering van de ingezette weg los van de middelen uit de Regio Deal.

De bouwprojecten in pijler A hebben nog steeds te maken met een veranderde realiteit. De kosten van zowel energie, bouwmaterialen als arbeidskosten zijn als gevolg van geopolitieke ontwikkelingen enorm toegenomen. In 2022 werd reeds bekend dat de realisatie van een Dedicated Conference Center genaamd 'ElySION' door de hoge stijging van de bouwkosten en schaarste in materialen niet realiseerbaar bleek. In 2023 besloot het bestuur van de Stichting Brainport in afstemming met het Rijk om de vrijgekomen middelen, een bedrag van 7 miljoen euro, binnen de kaders van de Regio Deal en de afspraken met het Rijk te **herbesteden onder zes bestaande Regio Deal projecten**. Het betreft projecten die te maken hebben gekregen met gestegen bouwkosten te weten: Futurelab Design en Technologie (Evoluon), Eindhoven Museum (VONK), Temporary Art Centre, Eindhoven Design District, Urban Sportpark Eindhoven. Het laatste project dat een toekenning krijgt, is de Financieringsregeling Regionale Voorzieningen.

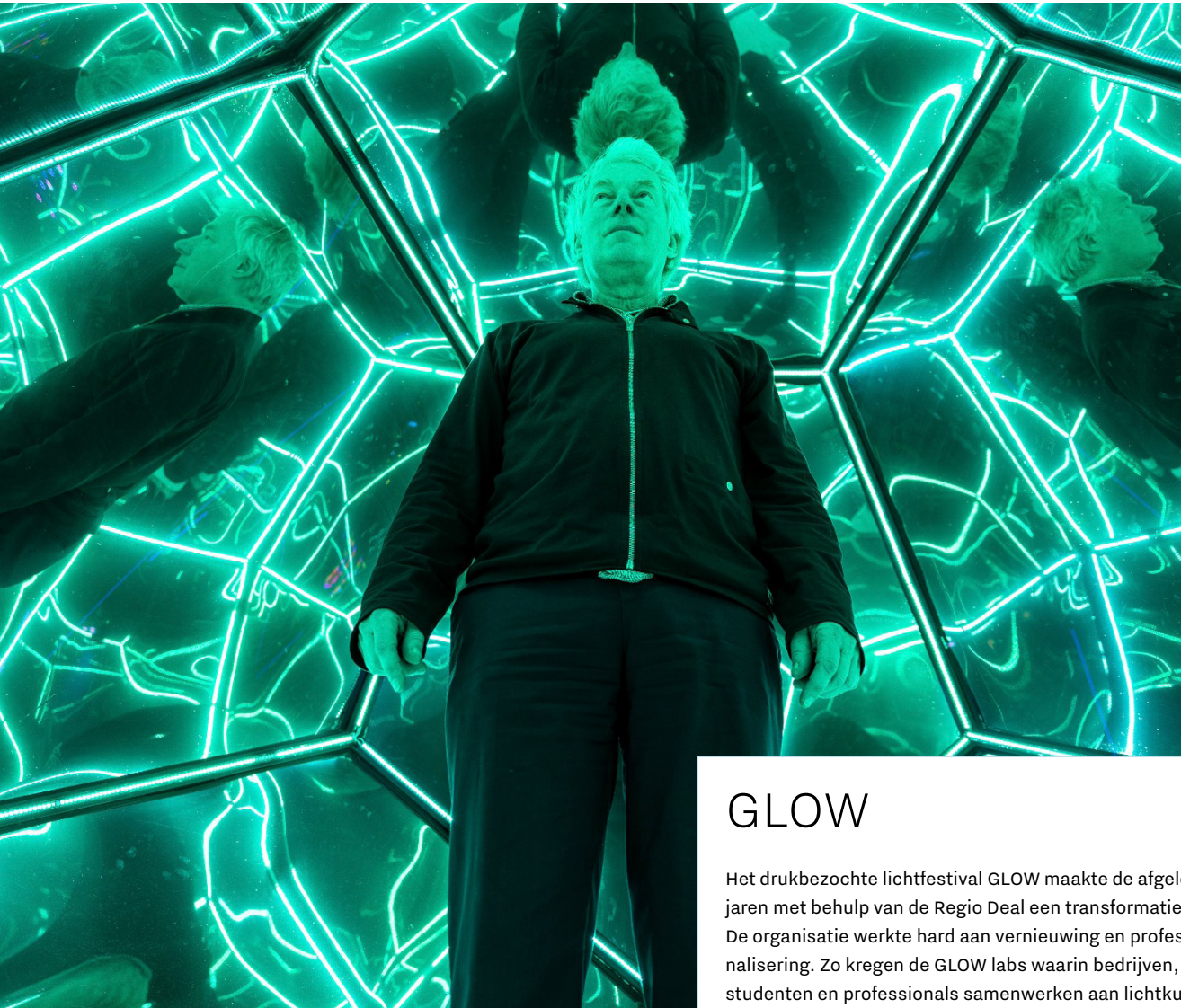
Het deelproject Urban Sport Route, een vervolg op het project Urban Sportpark Eindhoven, dat vanwege de vrijgekomen middelen kan worden gerealiseerd is het afgelopen jaar opgestart. Het doel van het project is om vier skatlocaties in Eindhoven op te waarderen zodat er door de gehele stad een divers aanbod is van openbare urban sportvoorzieningen. [De urban sportvoorzieningen op het Stadhuisplein](#) zijn daar een voorbeeld van.

In 2023 werden wederom diverse voorzieningen gerealiseerd in de Brainportregio vanuit het project Financieringsregeling Regionale Voorzieningen. Zo opende het gloednieuwe Van Gogh Village Museum in Nuenen in mei van 2023 haar deuren en werden in Veldhoven en Oirschot onderdelen van het kunsttrouwenetwerk in het Stedelijk Gebied van Eindhoven gerealiseerd. In Waalre werd een app opgeleverd waarmee een wandeling door Waalre kan worden gestart met toelichting over de geschiedenis en de natuur. Nieuwe wandelingen worden in 2024 nog toegevoegd.

De Wonka Podia, zes regionale samenwerkende podia organiseerden diverse activiteiten waaronder een scholentournee waarbij 47 schoolvoorstellingen zijn verzorgd voor ruim 7.000 kinderen uit groep 5 en 6 in de gehele Brainportregio. Daarnaast droeg het project Cultuurmarketing: vergroting bereik sport en cultuur aanbod in de gehele regio bij aan het bekend en toegankelijk maken van het regionale cultuur- en sportaanbod voor een breed publiek in de gehele regio. Nadat eerder de website www.regioradareindhoven.nl werd opgeleverd waarop het aanbod in de volledige regio wordt ontsloten, is ook een netwerk opgezet van samenwerkende cultuurmarketingorganisaties in de regio.

Concrete mijlpalen voorzieningen 2023

GLOW

Het drukbezochte lichtfestival GLOW maakte de afgelopen jaren met behulp van de Regio Deal een transformatie door. De organisatie werkte hard aan vernieuwing en professionalisering. Zo kregen de GLOW labs waarin bedrijven, studenten en professionals samenwerken aan lichtkunst vorm en ging het festival de regio in met lichtobjecten die de identiteit van de diverse dorpen reflecteerden. Op deze manier wordt GLOW van en voor de stad en regio en wordt het gerealiseerd voor en met iedereen- want [licht verbindt al sinds het begin der tijden.](#)

Financieringsregeling Regionale Voorzieningen

In mei 2023 opende het gloednieuwe Van Gogh Village Museum in Nuenen haar deuren zodat iedereen die dat wil de wereldberoemde kunstschilder echt kan leren kennen. Van Gogh is een wereldwijd icoon en om zijn geschiedenis te eren had Nuenen al sinds 2010 het museum Vincentre. Dit museum barstte echter uit haar voegen vanwege de vele internationale bezoekers. Het nieuwe museum biedt ruimte. Ruimte voor meer bezoekers, ruimte voor meer educatie, ruimte voor het vertellen van de verhalen achter de doeken en ruimte voor experiment. [Dichterbij van Gogh kom je niet.](#)

Futurelab voor design en technologie

In 2022 opende het Evoluon weer haar deuren voor een breed publiek. Inmiddels is de tweede expositie een feit. Na Retrofuture dat bezoekers uit de hele regio in staat stelde om een kijkje te nemen in de toekomst van gisteren staat nu de expositie Spacefarming opgesteld. Dat biedt bezoekers de mogelijkheid om kennis te maken met hoe het voedsel van de toekomst zou kunnen worden. De expo's worden druk bezocht door een zeer breed publiek. Dat leidt tot [verwondering voor jong én oud.](#)

Pijler B: Aantrekken en behouden talent

De pijler B projecten verlopen doorgaans voorspoedig. Het blijft voor de toekomst van de regio uitermate belangrijk om tech en IT-talent voor de Brainportregio te ontwikkelen, aan te trekken en te behouden. Dit betekent focus op talentontwikkeling, aandacht voor de toenemende internationalisering van het onderwijs en het aantrekken en met name ook het behouden van internationale studenten en talenten voor de regio. Tot 2032 worden naar schatting zo'n 70.000 extra arbeidsplaatsen verwacht. Door de groei van de regionale bedrijven en organisaties blijft de vraag naar tech & IT talent in de regio aanhoudend groot en groeiend.

Ondanks ontwikkelingen die van invloed zijn op de pijler B projecten zoals de toenemende politieke aandacht voor het aantrekken van internationale studenten door universiteiten, de versoering van de expatregeling en de enorme krapte op de regionale woningmarkt, lopen de projecten goed op schema. Ook is het afgelopen jaar, zoals eerder in deze rapportage al is genoemd, één van de pijler B projecten afgerond. Het betreft Holland Expat Center South. Het expat center realiseerde niet alleen veel meer dan de beoogde 4.500 jaarlijkse registraties van internationals per jaar maar hielp ook 156 spouses aan een baan met het Women for Women programma dat een duurzaam vervolg krijgt na afloop van het project.

Met het project Brabant International Students, waarbij de Brabantse hoger onderwijsinstellingen TU Eindhoven, Tilburg University, Fontys en Avans samen met partners werkten aan het aantrekken en behouden van internationale studenten met een focus op Tech & IT voor de regio werden eveneens

mooie resultaten bereikt. Naast het opdoen van ervaring met (online) wervingsactiviteiten, wat al snel leidde tot het beoogde doel van het aantrekken van tech en IT studenten hebben de samenwerkende partijen ervaring opgedaan met het verhogen van de verblijfsduur van studenten in de regio na hun afstuderen. Daarvoor zijn tools en programma's ontwikkeld.

Met een awareness campagne gericht op internationaal tech en IT talent genaamd '[Home is Brainport Eindhoven, more than a job in tech](#)', werden 13,8 miljoen mensen in de doelgroep bereikt door het project Aantrekken van internationale kenniswerkers. Ook werd de eindrapportage opgeleverd van het project Accommoderen onderwijsgroei en ontwikkelen hybride leeromgevingen dat vorig jaar werd afgerond. Het eindresultaat: drie volledig operationele hybride leeromgevingen op de Brainport Industries Campus, de Automotive Campus en Strijp-TQ waarin studenten, docenten en professionals uit het bedrijfsleven nauw samenwerken aan opdrachten uit de beroepspraktijk. Daarnaast zijn in totaal gedurende de looptijd 1.000 extra hybride onderwijsplaatsen toegevoegd aan de regio.

Ten slotte draagt een levendig startup klimaat bij aan innovatie, het oplossen van maatschappelijke problemen en het aantrekken en behouden van talent. Het project Vergroten zichtbaarheid startups slaagde erin om de verschillende deelprojecten in het project een duurzaam vervolg te geven. Eén van die deelprojecten is het startup event LEVEL UP. Het event trok ruim 700 deelnemers waarvan 300 startups. Daar waar de eerste versie nog volledig werd gefinancierd door de Regio Deal, was dat bij de tweede editie slechts gedeeltelijk. Voor de komende jaren is door partners uit de regio financiering toegezegd waardoor het evenement zelfstandig kan blijven voortbestaan.

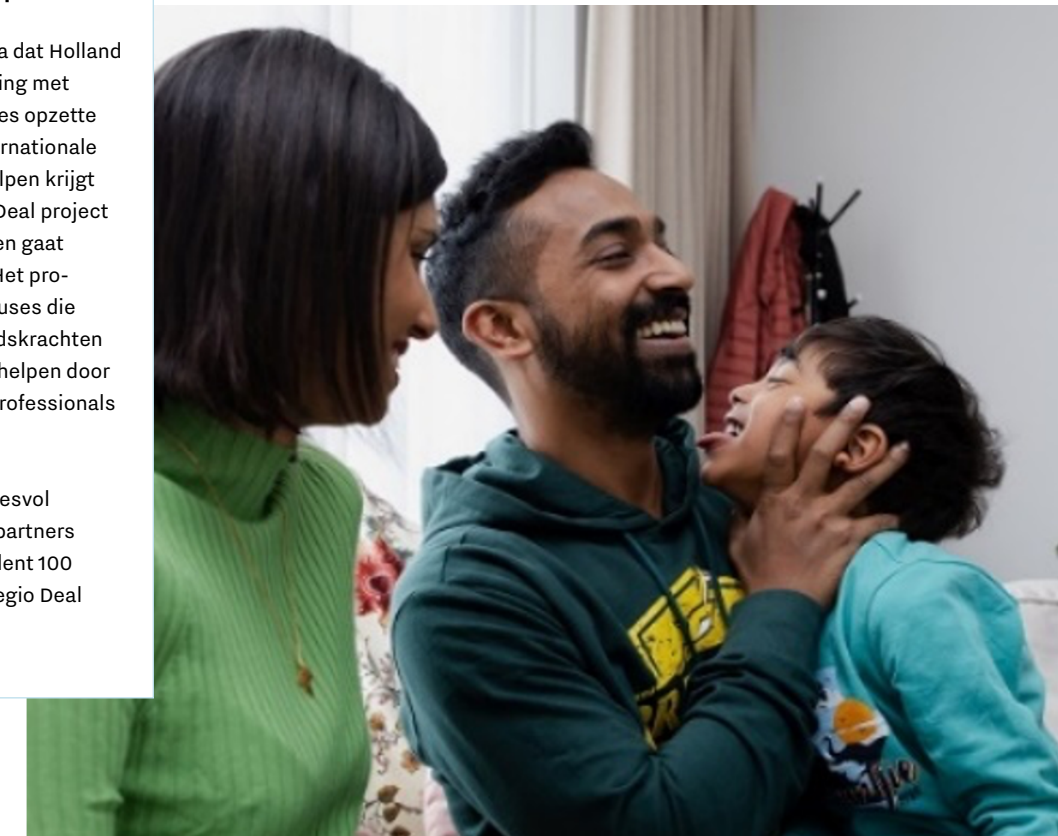
Hybride leeromgevingen

Het project Accommoderen onderwijsgroei en ontwikkelen hybride leeromgevingen heeft als doel om in de groeiende vraag naar technisch en ICT-talent in de Brainportregio te voorzien door onderwijsfaciliteiten te verbeteren en uit te breiden. In hybride leeromgevingen werken studenten en docenten met bedrijven aan opdrachten uit de beroepspraktijk. Het afgelopen jaar leverde het project haar eindrapportage. Inmiddels heeft de regio ruim 1.000 extra onderwijsplaatsen en draaien drie hybride leeromgevingen die Fontys Hogescholen heeft gerealiseerd op volle toeren. Dat zijn [Fontys ICT Innovation Lab](#), [Fontys Engineering](#) op de Brainport Industries Campus en [Fontys Engineering](#) op de Automotive Campus. Deze nieuwe manier van leren is aantrekkelijk voor student, docent en het bedrijfsleven. [Innovaties belanden niet in een lade maar worden echt gebruikt.](#)

Holland Expat Center South

Het Women for Women programma dat Holland Expat Center South in samenwerking met Expat Spouses Initiative en spouses opzette om meereizende partners van internationale kenniswerkers aan een baan te helpen krijgt een duurzaam vervolg. Het Regio Deal project werd het afgelopen jaar afgerond en gaat verder onder de naam Talent100. Het programma is erop gericht om de spouses die doorgaans zeer waardevolle arbeidskrachten zijn voor de regio aan een baan te helpen door hen te koppelen aan vrouwelijke professionals in de regio met een groot netwerk.

Het is een voorbeeld van een succesvol programma. In totaal werden 156 partners aan een baan geholpen. Met de Talent 100 krijgt het programma los van de Regio Deal [een duurzaam vervolg.](#)

Bekijk hier
de Hello Mentor-
Aftermovie

Brabant International Students

Online werving van internationale studenten, een interactieve game die buitenlandse studenten laat kennismaken met de Nederlandse taal, (werk)cultuur en omgangsvormen en mentoren die hen begeleiden bij de overgang van studie naar baan. Regionale onderwijsinstellingen, bedrijven en relevante partners draaiden de afgelopen jaren aan zeer diverse knoppen om internationale studenten aan te trekken en vooral ook voor de regio te behouden. Met succes. 1.564 internationale tech- en IT studenten werden geworven en [de waardevolle tools, programma's en inzichten op het vlak van behoud kregen een duurzaam vervolg.](#)

Pijler C: Innovaties met maatschappelijke impact

Publiek-private ecosystemen gebaseerd op een unieke kennispositie en open innovatie.

In 2023 zijn de projecten binnen pijler C van de Regio Deal volop in de uitvoeringsfase. Er worden geen nieuwe calls meer uitgezet. De nadruk ligt op het uitvoeren van de zaken die zijn afgesproken. Onderwerpen waarop wordt geïnnoveerd zijn onder meer slimme en duurzame mobiliteit, het versterken van een regionale mobiliteitsaanpak, het versnellen van de energie transitie, future building en digital city.

In de 26 innovatieprojecten van innovatiemotor Eindhoven Engine werken 600 wetenschappers, studenten en medewerkers uit het bedrijfsleven samen om tot nieuwe doorbraken te komen op zeer uiteenlopende maatschappelijke gebieden zoals gezondheid, wonen, energie en milieu. Een voorbeeld betreft de Smart Heat Shed, een slim schuurtje dat energieopwekking en -opslag, combineert. In het Emergence Lab van Eindhoven Engine is door Fontys studenten, TU/e Engineering doctorates en maatschappelijke organisaties samengewerkt aan een project met betrekking tot Laaggeletterdheid.

Voor fotonica ecosysteem PhotonDelta stond 2023 in teken van groei van de organisatie achter het ecosysteem. Daarnaast werd het PhotonVentures VC-fonds opgericht. Een fonds dat cruciaal is om de bedrijven in het ecosysteem over de hele waardeketen te ondersteunen. Een voorbeeld van een dergelijk bedrijf is PhotonFirst dat extreem nauwkeurige meetapparatuur ontwikkelt op basis van fotonische chips. De eerste financieringsronde is afgerond, een tweede staat gepland voor 2024. Daarnaast werden diverse acties ondernomen gericht op educatie en vergroten van expertise over hoe verschillende platforms kunnen bijdragen aan het integreren van functionaliteiten in fotonische geïntegreerde circuits.

Voor Het Urban Development Initiative dat is gericht op het bieden van antwoorden op de complexe stedelijke uitdagingen van de 21e eeuw waren er in 2023 diverse mijlpalen. Op het gebied van Energie & Netcongestie zijn 2 postdoc onderzoekers van EIRES gestart voor een tweejarig onderzoek waarbij vragen van gemeenten zullen worden beantwoord. Verder zijn er twee duurzame Innovatiechallenges uitgevoerd in het kader van het Horizon Europe project Cities 4.0 waarvan UDI coördinator is. De eerste ging over mobiliteit en de tweede over het versnellen van renovatie. De challenges worden in 2024 afgerond en winnende oplossingen worden in de Brainportregio getest. Ten slotte heeft UDI bijgedragen aan het opzetten van een innovatieproject voor versnelde woningbouw en is onderzoek gedaan naar optoppen, verbeterde studentenhuysvesting en succesfactoren voor inwonersbetrokkenheid bij stedelijke ontwikkeling.

Concrete mijlpalen innovatie 2023

Eindhoven Engine - Smart Heat Shed

In 2023 werkte Eindhoven Engine, de innovatieversneller van de Brainport Eindhoven regio aan 26 innovatieprojecten. Het betreft projecten in de domeinen energie, gezondheid en slimme mobiliteit die zich de komende jaren onder de vleugels van Eindhoven Engine verder door ontwikkelen en hun innovaties sneller naar de markt kunnen brengen. In totaal zijn nu 26 projecten actief. Waaronder het project Smart Heat Shed waarin twee startups werken aan een nieuwe ontwikkeling die de energietransitie moet helpen versnellen. De startups combineren zogeheten warmtegevelpanelen met slimme energieopslag in de vorm van een slimme berging die gebouwen het hele jaar door van energie voorzien.

PhotonDelta

De ontwikkelingen rondom geïntegreerde fotonica namen de afgelopen jaren een enorme vlucht. Bedrijven en onderzoeksinstituten innoveren samen onder de vlag van het fotonica cluster PhotonDelta. Met middelen uit de Regio Deal is de innovatie versneld. PhotonFirst is één van de bedrijven die daar baat bij heeft gehad. Het bedrijf is gespecialiseerd in het ontwikkelen van extreem nauwkeurige meetapparatuur waarmee verschillen in temperatuur, vibratie, druk(verschillen) spanning of versnelling kan worden gemeten.

Regio Deal Brainport Eindhoven 2023 in enkele cijfers

61.000
bezoekers
voor exposities
Evoluon en rondleiding
3500
scholieren

>7.000
basisschoolleerlingen
bereikt met
47
schoolvoorstellingen
Wonka Podia

**Muziekgebouw
Eindhoven**

681 kaarten voor mensen
onder de armoedegrens

248 scholen in regio
werken aan internationalisering
van het onderwijs

**Eindhoven
Engine**

26
innovatieprojecten,
meer dan

600
wetenschappers,
studenten en medewerkers
uit het bedrijfsleven

**Temporary
Art Centre**

5.000
fysieke bezoekers,

70.000
bezoekers online

700
deelnemers
voor startup event
Level Up

GLOW

>750.000
bezoekers, lichtkunst
in 5 dorpen

7.000
bezoekers Dutch
Technology Festival
waaronder

500 gezinnen in het
kader van kansengelijkheid

13,8 miljoen

mensen bereikt met online
campagne internationaal talent,

165.000

bezoekers
internationale website
Brainport Eindhoven

5. Communicatie Regio Deal Brainport Eindhoven

Vanaf de start werd communicatie over de Regio Deal zoveel mogelijk gekoppeld aan de Brainport Nationale Actieagenda. Bij besluitvorming zijn met name de stand van zaken, de start van nieuwe projecten en de goedkeuring vervolprojecten toegelicht. Communicatie richting de stakeholders vond vooral plaats via gesprekken met, presentaties en updates aan partners.

De projecten in beeld

Resultaten uit projecten worden steeds meer zichtbaar. De focus in communicatie is daarom steeds meer verschoven richting de projecteigenaren en hun verhalen over gerealiseerde voorzieningen, innovatieve oplossingen, creatieve samenwerkingen en de behaalde resultaten van de projecten. In 2023 hebben we wederom de schijnwerpers gezet op onze ambassadeurs, hun verhalen en met name de toegevoegde waarde van de projecten voor de inwoners van Brainport Eindhoven. Het zijn de verhalen vanuit het hart van de programmaleiders, medewerkers én de gebruikers die, beter dan wie ook, kunnen vertellen waarom het zo belangrijk is te investeren in deze projecten.

Resultaten projecten in regionale en nationale media

Diverse projecten deelden (voorlopige) resultaten en nieuwe ontwikkelingen in landelijke en regionale dagbladen. Er werden diverse filmpjes ontwikkeld waarin aandacht werd besteed aan verschillende projecten waaronder PhotonDelta, The Gate, de regionale samenwerkende Wonka Podia en Brabant International Students. Ook werd met grote regelmaat bericht over de diverse projecten. Er werden tientallen berichten en items gemaakt door regionale media zoals het Eindhovens Dagblad en Omroep Brabant. Vakbladen schreven ruim 15 inhoudelijke verhalen over de verschillende projecten. Hierbij tellen we alle re-posts, retweets en het delen van een uniek verhaal op verschillende onlinekanalen en -communities niet eens mee. Zo hebben vele lezers op inspirerende wijze ervaren welke mooie projecten bijdragen aan het versterken van deze regio en aan brede welvaart.

De verhalen in cijfers

Website

1.670 bezoekers Regio Deal artikelen
Gemiddelde bezoektijd: **2,57 min**
1.252 bezoekers Regio Deal pagina
Gemiddelde bezoektijd: **4,24 min**

Media

15+ artikelen nationaal
100+ artikelen regionaal
15+ artikelen in vakbladen
150+ items in totaal (excl. social media, repost, retweet)

Social media fans

LinkedIn Brainport Eindhoven: **36.667**
X Brainport Eindhoven: **13.200**
Facebook Brainport Eindhoven: **5.500**
Instagram Brainport Eindhoven: **8.831**
Threads: Brainport Eindhoven: **865**

Brainport in Bedrijf

Regio Deal [compilatiefilm](#) getoond

Regio Deal in het nieuws

Met een podwalk van de geschiedenis en natuur van Waalre ontdekken

WAAALRE - Het is niet alleen een mooie wandeling van ruim een uur. Je komt ook nog eens veel te weten over de geschiedenis van Waalre als je de podwalk Waalre Walks gaat lopen. Met de telefoon in je hand verken je de natuur van Waalre. **Maand**

Amia Vliegenhart

Brabant is een founders powerhouse, maar met 1500 start-ups nog lang niet aan zijn limiet

26 SEPTEMBER 2023

"Focus op wat de start-up founders echt nodig hebben en beperk je daarbij niet tot de lokale omgeving. Door je grenzen open te gooien kan Brabant pas echt die magneet voor de wereld worden."

Conferentie van Digital Future Brabant

De ongeveer 1500 start-ups die nu actief zijn in Brabant laten zien dat er een levendig ecosysteem aan het ontstaan is. "Dat is zeker een compliment waard", zei Constantijn van Orange bij de start van LevelUp in het Evoluon in Eindhoven. "Maar er is veel meer mogelijk. Als je kijkt naar de situatie in Noord- en Zuid-Holland, maar ook naar de nabijheid van Vlaanderen, waar nu heel veel gebeurt, dan moet je concluderen dat Brabant nog lang niet aan zijn limiet zit."

Glow nu ook in dorpen rond Eindhoven

De 127 gemeenten en 1000 inwoners van de regio Eindhoven zijn nu ook onderdeel van de Glow. De regio Eindhoven is nu ook onderdeel van de Glow. De regio Eindhoven is nu ook onderdeel van de Glow.

Eindhoven maakt balans op van Regio Deals: 'Bijna alle projecten gelukt'

Gemeente Eindhoven is tevreden over de voortgang van de projecten die zijn gefinancierd met geld uit de Regio Deals. Sinds de eerste deal in 2016, werd gevraagd aan 58 projecten. Daarvan is er slechts één niet gelukt, constant de gemeente.

12 oktober 2023

Zonder dit Eindhovense bedrijf loopt het internet finaal vast: oprichter doet stap terug

INNOVATIE & TECHNOLOGIE

Amia Vliegenhart

Nederland investeert honderden miljoenen in 'onmisbare' fotonische chips

Vrijdag 1 december, 18:07

Nieuwsuur

De verwachtingen van de volgende generatie chips zijn torenhoog. De chips kunnen apparaten kleiner, sneller en zuiniger maken. Nederland investeert honderden miljoenen in deze technologie.

Muziekgebouw Eindhoven krijgt alsnog de in 2019 beloofde provinciesubsidie, geld gaat naar foyer en entree

EINDHOVEN - Het Muziekgebouw Eindhoven krijgt alsnog de subsidie die de provincie in 2019 beloofde als onderdeel van een reddingsplan. En ook het bedrijfsleven heeft aangekondigd dat de destijds beloofde bijdrage er aan komt. In totaal gaat het om 600.000 euro.

Mark Wijdevens | 12-01-24 | 18:16 | Bron: STV

Het Brainport-recept: hoe Brainport ecosysteem voor startups bouwt

Dat de meeste startups binnen vijf jaar kassa onder gaan, is signaal dat het ecosysteem voor startups niet goed werkt. Het Brainport-recept: hoe Brainport ecosysteem voor startups bouwt.

Online gegevens zoeken continu over en weer. Steeds vaker en steeds meer. Via elektrische signalen, maar ook via licht. Dat gaat aldoor efficiënter, dankzij Effect Photonics uit Eindhoven. Medeoprichter Dr. J. van der Vliet neemt afscheid als

Kweekvlees uit een ruimtestation? Het Evoluon in Eindhoven onderzoekt de toekomst van ons eten

In de tentoonstelling *Spacefarming* komt kaas van een roestvrijstalen koe. Eetbare(!) meelwormen doen zich tegoed aan louter piepschuim. Het staat vrijwel vast dat sommige van de nieuwe technieken mainstream zullen worden.

Nell Westerlaken 2 november 2023, 14:33

Warme interesse van Koningin Máxima bij fotonica-bezoek aan EHCI (beeldverslag)

30 FEBRUARI 2023

Koningin Máxima bezocht donderdag het Eindhoven Hendrik Casimir Institute (EHCI), het centrum van ons fotonica-onderzoek. Studenten en wetenschappers konden rekenen op grote belangstelling en goed geïnformeerde vragen van de koningin.

fd. Nederland fotonicaland

Sandra Grooten

In het kort

- Fotonische chips zijn sneller en zuiniger dan elektronische chips. Logisch dus dat heel de wereld investeert in deze nieuwe technologie.
- Nederland heeft met zijn hightech ecosystemen rond Eindhoven en Enschede goede papieren om een leidende positie te veroveren.
- De overheid en investeerders stellen de komende jaren honderden miljoenen euro's beschikbaar om deze industrie te stimuleren.
- Maar de markt is nog klein en het is nog maar de vraag of de Nederlandse varianten van deze chips door de markt worden omarmd.

De Nederlandse overheid, investeerders en bedrijven als ASML en NXP steken honderden miljoenen in een nieuwe chipindustrie. Chips die licht in plaats van elektriciteit gebruiken om informatie over te brengen, beloven apparaten kleiner, sneller en energiezuiniger te maken. Nederland moet een wereldmacht worden in deze fotonische chips. De markt lijkt klaar om de technologie te omarmen. Maar de risico's zijn groot.

6. Financiële realisatie Regio Deal Brainport Eindhoven

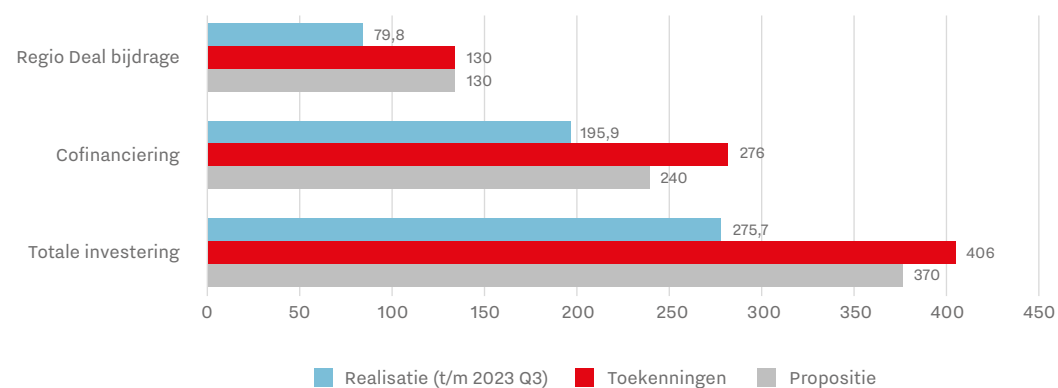

Het volledige bedrag van € 130 miljoen (waarvan 1% uitvoeringskosten) is toegekend aan 26 projecten. Naast dit bedrag is vanuit de regio (bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid) circa € 276 miljoen cofinanciering toegezegd. De minimaal beoogde cofinanciering bedraagt € 240 miljoen.

Ondertussen zijn tot en met Q3 2023 bijdragen ter waarde van € 79,8 miljoen aan projecten uitgekeerd op basis van de ingediende en geaccepteerde declaraties en voorfinancieringsverzoeken. Ook is € 195,9 miljoen gerealiseerde cofinanciering verantwoord.

Voortgang Regio Deal t/m 2023 Q3 (in mln)

Financieel Overzicht per pijler

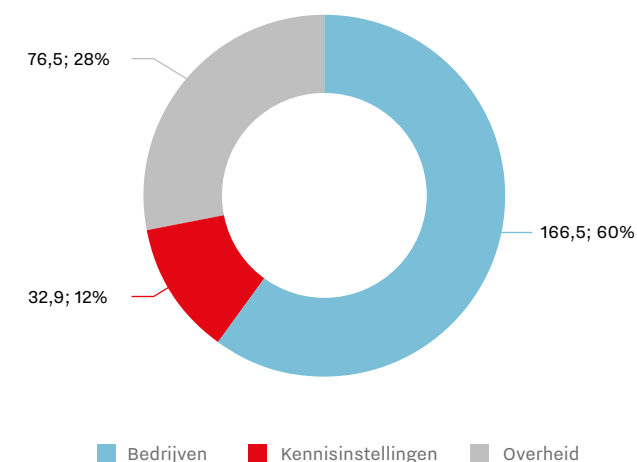
	Regio Deal bijdrage	Regio Deal toegekend	Realisatie t/m 2023 Q3	Cofinanciering	Cofinanciering toegezegd	Realisatie t/m 2023 Q3
A. Onderscheidend voorzieningenaanbod	€ 53.955.000	€ 58.410.000	€ 23.543.080	€ 91.700.000	€ 92.511.258	€ 36.932.743
B. Aantrekken en behouden talent	€ 20.295.000	€ 15.840.000	€ 9.197.409	€ 33.300.000	€ 29.337.757	€ 18.752.721
C. Innovaties met maatschappelijke impact	€ 54.450.000	€ 54.450.000	€ 47.038.973	€ 115.000.000	€ 154.107.660	€ 140.202.354
Uitvoeringsorganisatie 1%	€ 1.300.000	€ 1.300.000	PM			PM
Totaal	€ 130.000.000	€ 130.000.000	€ 79.779.462	€ 240.000.000	€ 275.956.675	€ 195.887.818

In bovenstaande tabel staan de Regio Deal bijdragen (130 mln) en de Cofinanciering (240 mln) verdeeld per pijler. Ook zijn de toegekende bijdragen (eveneens 130 mln) en de toegezegde cofinanciering (circa 276 mln) zoals die op het moment van toekenning door de aanvragers zijn onderbouwd opgenomen in de tabel.

Voor de uitvoeringskosten is door de 21 gemeenten in de Brainportregio, via het Stimuleringsfonds van de Metropoolregio Eindhoven, € 2,4 miljoen cofinanciering toegezegd voor de € 1,3 miljoen (1% uitvoeringskosten) van de Regio Deal. In 2019 is aanvullend een subsidiebedrag van € 600.000 door de Provincie Noord-Brabant toegekend. De uitgaven voor de kosten van de uitvoering lopen in gelijke tred met de realisatie van de projecten. De huidige prognose is dat deze middelen voldoende zijn om de uitvoeringskosten te dekken.

Er zijn meer dan 100 externe – met name regionale – partijen die cofinanciering bijdragen aan de investeringen. De cofinanciering is afkomstig van bedrijven, kennisinstellingen en overheden.

Toegezegde cofinanciering € 275,9 mln

7. Meerjarige projectenplanning Regio Deal Brainport Eindhoven

Fotograaf: Mitchell van Eijk

Eind 2021 is het laatste deel van het volledige Regio Deal bedrag ad €130 miljoen door het Rijk via Decentralisatie Uitkeringen overgemaakt aan de regio. Alle Regio Deal middelen zijn aan de Regio Deal projecten toegekend waarbij de volledige toezegging cofinanciering geborgd is.

Voor een aantal projecten is de toekenning dé mogelijkheid om van start te gaan. Bestaande projecten krijgen door de Regio Deal een impuls voor uitbreiding of versnelling van activiteiten binnen deze projecten. Tabel 7.1 geeft een overzicht van de Regio Deal projecten die een toekenning ontvingen met start- en geplande einddata van de projecten.

	Gestart per	Beoogde einddatum volledig project	
# A. Onderscheidend voorzieningenaanbod			
(inter)nationaal onderscheidende voorzieningen			
1	Eindhoven Design District	1 juli 2019	31 december 2024
2	Muziekgebouw Eindhoven	1 januari 2019	31 december 2025
3	Convention Bureau Brainport Eindhoven (CBBE)	1 oktober 2021	31 december 2025
4	Eindhoven Museum	1 januari 2019	31 december 2025
5	Nationaal Zwemcentrum / Speelhuis / Cultuur	1 maart 2019	31 december 2025
Brainport Eindhoven specifieke programmering			
Versterking klimaat van design, cultuur en (urban)sport URBAN			
6	Atelierruimte/Makerspaces	1 okt 2019	31 december 2025
7	Urban Sports Park Strijps	1 juli 2018	31 december 2022 - afgerond ✓
8	Urban Sport Park Eindhoven	1 maart 2019	31 december 2025
Vergroting (bereik) sport en culturaanbod			
9	Financieringsregeling Regionale voorzieningen	1 juli 2019	31 december 2025
10	Cultuurmarketing	1 jan 2020	31 december 2023
11	Versterking evenementen: DDW - WDE	1 januari 2018	31 december 2023
12	Versterking evenementen: DTW	1 maart 2019	31 december 2025
13	Versterking evenementen: GLOW	1 januari 2019	31 december 2022 - afgerond ✓
14	Versterking evenementen: STRP	1 januari 2019	31 december 2022 - afgerond ✓
15	Design museum/Future Lab (Evoluon 2.0)	1 juni 2019	31 december 2025
B. Aantrekken en behouden talent			
Aantrekken internationale kenniswerkers en studenten			
16	Aantrekken van internationale kenniswerkers	1 juli 2018	30 juni 2025
17	Instream tech- & IT-studenten	1 juli 2018	30 juli 2023
18	Vergroten zichtbaarheid start-ups	1 januari 2019	31 december 2023
19	Accommoderen onderwijsgroei en ontwikkelen hybride leeromgevingen	1 sept 2018	31 december 2022
Behoud van internationale kenniswerkers en studenten			
20	Services Holland Expat Center South	1 juli 2018	1 juli 2022 - afgerond ✓
21	Internationalisering onderwijs po/vo/mbo	1 juli 2018	30 juni 2025
C. Innovaties met maatschappelijke impact			
22	PhotonDelta	1 januari 2019	31 december 2025
23	Eindhoven Engine	1 nov 2018	31 december 2025
Impuls Maatschappelijke Verkenningen			
24	Regionale Zorginfrastructuur	1 januari 2018	1 februari 2022 - afgerond ✓
25	Urban Development Initiative	1 januari 2019	31 december 2024
26	Brainport Smart Mobility	1 nov 2018	1 november 2025

Tabel 7.1: Overzicht projecten Regio Deal Brainport Eindhoven

8. Vooruitblik 2024

Ook de komende jaren blijft Brainport Eindhoven als regio investeren in een toekomstbestendige economie en brede welvaart. Zo staan het voorzieningenniveau, de bereikbaarheid en de beschikbaarheid van zorg onder druk terwijl de regio blijft groeien. Die groei moet een positieve ontwikkeling zijn voor de welvaart en welzijn voor iedere inwoner van Brainport. Het hebben van een woning of kunnen meekomen in de samenleving is voor een groeiende groep inwoners niet langer een vanzelfsprekendheid.

Voor Stichting Brainport is het daarom van belang om koersvast te blijven werken aan de langere termijn. Juist deze regio weet als geen ander hoe belangrijk een langetermijnperspectief is voor een toekomstbestendige regionale economie en brede welvaart voor huidige en toekomstige inwoners. Met het Rijk wordt gewerkt aan de doorontwikkeling van de mainportstatus van Brainport Eindhoven aan de hand van een gezamenlijke Strategische Agenda en in de vorm van een periodiek overleg. Op deze manier krijgen de opgaven die deze kabinetsperiode van belang zijn voor de doorontwikkeling van de mainportstatus van Brainport Eindhoven vorm. Begin februari 2024 heeft het Rijk nogmaals een forse impuls gegeven om de brede welvaart in de regio te versterken. Door het Ministerie van BZK is begin februari bekendgemaakt dat voor de regio Zuidoost-Brabant € 20 miljoen is gereserveerd vanuit de Regio Deal vijfde tranche voor het regionale programma 'Thuis in Brainport'. Dit is een grote stimulans voor het werk aan de sociaalmaatschappelijke opgaven en brede welvaart in de hele regio.

Pijler A: Onderscheidend voorzieningenaanbod

Binnen pijler A zullen in 2024 enkele projecten officieel worden afgesloten: Cultuurmarketing en World Design Embassies. Ook binnen de Financieringsregeling voor Regionale Voorzieningen zullen in 2024 onderdelen van het project worden afgerond. Voor het project Eindhoven Design District is 2024 het laatste jaar. De festivals en evenementen bereiden zich voor op volgende fysieke edities. Het Muziekgebouw Eindhoven zal ook het komend jaar weer nieuwe concepten ontwikkelen in het kader van diversiteit en inclusie en daarmee o.a. programma's aanbieden voor de Turkse, Indiaase en Poolse gemeenschap. De Dutch Technology Week zal het nieuwe concept Dutch Technology Festival verder aanscherpen. De grote bouwprojecten Temporary Art Center (TAC), VONK* en Nationaal Zwembad Tongelreep gaan in 2024 verder met de bouwprocedures. De bouw van het eerste deel van het zwembad wordt voortgezet. Bij TAC zal naar verwachting de bouw van start gaan en ook de renovatie van twee atelierpanden binnen het project Atelierruimtes en Makerspaces zal in 2024 starten. Het Futurelab voor Design en Technologie werkt aan een nieuwe expositie over hoe AI ons leven kan verbeteren en een "Quantum escape room" voor 2024.

Afronding uitvoering en realisatie Regio Deal projecten

De huidige Regio Deal draait tot en met 31 december 2025 vooral om de uitvoering en de realisatie van lopende Regio Deal projecten. In 2024 komen naar verwachting weer een aantal projecten tot definitieve afronding. Daar waar individuele projecten mogelijke vertraging oplopen, blijven we binnen de kaders van de Regio Deal zoeken naar inventieve maatwerkoplossingen. Stijgende bouwkosten en langlopende procedures vanwege bestemmingsplanwijzigingen, inflatie, personeelstekorten en de energiecrisis blijven daarbij een uitdaging.

Pijler B: Aantrekken en behouden talent

Binnen pijler B zullen in 2024 de projecten Hybride Leeromgevingen, Zichtbaarheid Startups en Instroom van tech en IT studenten worden afgesloten. Voor het aantrekken en behouden van zowel internationale kenniswerkers als studenten geldt dat de noodzaak alleen maar groter is geworden. De "schaalsprong" die gerealiseerd moet worden is een grote uitdaging waar ook de komende jaren veel aandacht voor zal blijven. Dit is bevestigd door de brede steun in de regio aan de in 2023 opgeleverde Regionale Visie op Internationaal Talent. En ook Internationalisering van het Onderwijs wordt steeds urgenter, doordat leerlingen en studenten uit de regio steeds meer bij internationaal opererende bedrijven gaan werken en doordat als gevolg van de grotere toestroom van kenniswerkers de instroom van internationale kinderen in het onderwijs sterk blijft groeien.

Pijler C: Innovaties met maatschappelijke impact

Binnen pijler C worden de Regio Deal bijdragen veelal doorgezet naar verschillende innovatieprojecten. In de uitvoering van deze projecten is een breed scala aan triple-helix partijen betrokken. Omdat in 2025 de door Regiofonds gefinancierde activiteiten zullen worden beëindigd komt in het komende jaar al enigszins de focus te liggen op de naderende afronding. PhotonDelta werkt in 2024 onverminderd hard aan het Photonics ecosysteem. Eindhoven Engine heeft in 2023 de strategische visie op de periode na 2025 ontwikkeld. In 2024 zal een begin gemaakt moeten worden met de concretisering van die visie. Dat geldt ook voor Urban Development Initiative (UDI). In de nog resterende tijd zal de samenwerking met partners op een zodanige manier worden geborgd dat de continuïteit op het eind van het project in voldoende mate kan worden aangetoond. De oorspronkelijke plannen van Brainport Smart Mobility hadden iets meer het karakter van een impuls/ aanjaag project. Maar ook dit project zal zich richting de laatste jaren in toenemende mate voorbereiden op de fase daarna.

WWW.BRAINPORTEINDHOVEN.COM

